

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2017. gada 2. martā **

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 — Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība — 3. pants — Regula (EEK) Nr. 3665/87 — 11. pants — Nepamatoti saņemtas eksporta kompensācijas atgūšana — Regula (EEK) Nr. 3002/92 — 5.a pants — Nelikumīgi piešķirta garantija — Maksājami procenti — Noilguma termiņš — Termiņa sākums — Termiņa pārtraukšana — Maksimālais ierobežojums — Ilgāks termiņš — Piemērojamība

Lieta C-584/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *tribunal administratif de Melun* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 5. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 11. novembrī, tiesvedībā

Glencore Céréales France

pret

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer).

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Vajda [*C. Vajda*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente) un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāts M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 9. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

— *Glencore Céréales France* vārdā — *F. Citron* un *S. Le Roy*, advokāti,

— Francijas valdības vārdā — *D. Colas*, kā arī *S. Ghiandoni* un *A. Daly*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā — *A. Bouquet*, *J. Baquero Cruz* un *G. von Rintelen*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 8. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda — franču.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV 1995, L 312, 1. lpp.) 3. pantu, Komisijas 1987. gada 27. novembra Regulas (EEK) Nr. 3665/87, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV 1987, L 351, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 1997. gada 18. marta Regulu (EK) Nr. 495/97 (OV 1997, L 77, 12. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 3665/87”), 11. pantu un Komisijas 1992. gada 16. oktobra Regulas (EEK) Nr. 3002/92, kas nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus intervences produktu izmantošanas un/vai galamērķa pārbaudei (OV 1992, L 301, 17. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 1996. gada 26. aprīļa Regulu (EK) Nr. 770/96 (OV 1996, L 104, 13. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 3002/92”), 5.a pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Glencore Céréales France* (turpmāk tekstā – “*Glencore*”) un *Établissement national des produits de l’agriculture et de la mer* [Valsts Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu iestādi] (*FranceAgriMer*) par procentu maksājumu saistībā ar šīs sabiedrības nepamatoti saņemto eksporta kompensāciju atlīdzību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 2988/95

- 3 Regulas Nr. 2988/95 preambulas trešajā apsvērumā ir noteikts:

“[...] visās jomās jāapkaro darbības, kas kaitē [Savienības] finansiālajām interesēm.”

- 4 Šīs regulas 1. pantā ir noteikts:

“1. Eiropas [Savienības] finansiālo interešu aizsardzībai ar šo tiek pieņemti vispārīgi noteikumi par vienvēda pārbaudēm un administratīviem pasākumiem un sodiem, kas saistīti ar [Savienības] tiesību pārkāpumiem.

2. “Pārkāpums” nozīmē [Savienības] tiesību normas pārkāpumu, ko rada kāda saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas kaitē vai varētu kaitēt [Savienības] budžetam vai to pārvaldītiem budžetiem: mazinot vai zaudējot ienākumus no [Savienības] vārdā tieši izveidotajiem pašu resursiem vai veicot nepamatotus izdevumus.”

- 5 Minētās regulas 3. pantā ir paredzēts:

“1. Lietas noilguma termiņš ir četri gadi no 1. panta 1. punktā minētā pārkāpuma izdarīšanas brīža. Nozaru noteikumos tomēr var paredzēt īsāku laiku, kas nevar būt mazāks par trim gadiem.

Ja pārkāpums ir nepārtraukts vai vairākkārtējs, noilguma termiņš sākas dienā, kad pārkāpums beidzies. [...]

Noilguma termiņu pārtrauc jebkuri kompetento iestāžu lēmumi, kas attiecas uz pārkāpumu izmeklēšanu vai iztiesāšanu un kuri konkrētajām personām darīti zināmi. Noilguma termiņš pēc katra pārtraukuma atsākas.

Tomēr noilgums iestājas ne vēlāk kā dienā, kad pagājis laiks, kas divreiz ilgāks par noilguma termiņu un kurā kompetentās iestādes nav uzlikušas sodus, izņemot gadījumus, kad administratīvā lieta pārtraukta saskaņā ar 6. panta 1. punktu.

2. Administratīvā soda lēmuma izpildes termiņš ir trīs gadi. Šis termiņš sākas galīgā lēmuma pieņemšanas dienā.

Termiņa pārtraukšanu un atlikšanu regulē attiecīgie dalībvalstu noteikumi.

3. Dalībvalstis patur iespēju piemērot termiņus, kas ir ilgāki par attiecīgi 1. un 2. punktā paredzētajiem.”

6 Regulas Nr. 2988/95 II sadaļas nosaukums ir “Administratīvie pasākumi un sodi”. Šajā sadaļā ir ietverts 4. pants, kura 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Pārkāpuma gadījumā nelikumīgi iegūtais labums atgūstams:

- uzliekot pienākumu samaksāt vai atmaksāt summas, kas nav samaksātas vai ir nelikumīgi saņemtas,
- pilnīgi vai daļēji liedzot garantijas, kas dotas, atbalstot lūgumu piešķirt labumu, vai avansa saņemšanas brīdī.

2. Piemērojot 1. punktā minētos pasākumus, atgūst tikai iegūtos labumus, un, ja tā paredzēts, procentus, ko var noteikt pēc vienotas likmes.”

7 Šīs pašas regulas 5. pantā ir paredzēta iespēja piemērot administratīvos sodus saistībā ar tišiem pārkāpumiem vai pārkāpumiem neuzmanības dēļ.

Regula Nr. 3665/87

8 Regula Nr. 3665/87 tika atcelta un aizstāta ar Komisijas 1999. gada 15. aprīļa Regulu (EK) Nr. 800/1999, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV 1999, L 102, 11. lpp., un labojums OV 1999, L 180, 53. lpp.). Tomēr pamata tiesvedībai ir jāpiemēro Regula Nr. 3665/87.

9 Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktā bija paredzēts:

“[...] nepamatotas kompensācijas izmaksas gadījumā labuma guvējs atlīdzina nepamatoti saņemtās summas, kas ietver jebkuru soda maksājumu, kurš piemērojams, ievērojot 1. punkta pirmo daļu, un procentus, kas aprēķināti par laiku no maksājuma datuma līdz atlīdzināšanas datumam. Tomēr:

- a) ja atlīdzību garantē vēl neatbrīvots nodrošinājums, tāda nodrošinājuma konfiscēšana saskaņā ar 23. panta 1. punktu vai 33. panta 1. punktu nozīmē maksājamo summu atguvi;
- b) ja nodrošinājums ir atbrīvots, tad labuma guvējs samaksā to nodrošinājuma daļu, kas būtu atsavināta un kam pieskaitīti procenti, kas aprēķināti no datuma, kad nodrošinājums tika atbrīvots, līdz dienai pirms maksājuma dienas.

Maksājumu izdara 30 dienu laikā pēc maksājuma pieprasījuma saņemšanas.

[..]”

Regula Nr. 3002/92

- 10 Regula Nr. 3002/92 tika atcelta un aizstāta ar Komisijas 2009. gada 24. novembra Regulu (EK) Nr. 1130/2009, kas nosaka kopējus siki izstrādātus noteikumus par intervences produktu izlietojuma un/vai galamērķa pārbaudi (OV 2009, L 310, 5. lpp.). Tomēr pamata tiesvedībai ir jāpiemēro Regula Nr. 3002/92.
- 11 Regulas Nr. 3002/92 5.a panta 1. un 2. punkts bija izteikti šādā redakcijā:

“1. Ja pēc pilnīga vai daļēja 5. pantā minētā nodrošinājuma atmaksas tiek konstatēts, ka produktu izlietojums un/vai galamērķis pilnīgi vai daļēji neatbilst paredzētajam, tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā atmaksāts nodrošinājums, [...] liek attiecīgajam uzņēmējam samaksāt summu, kas atbilst nodrošinājuma summai, kāda būtu konfiscēta, ja neizpildīšana būtu ņemta vērā pirms nodrošinājuma atmaksas. Šai summai pieskaita procentus, ko aprēķina no atmaksas dienas līdz dienai pirms samaksas.

Iepriekšējā daļā minētā summa, ko saņem kompetentā iestāde, ir atlīdzinājums par nepamatoti piešķirtajām ekonomiskajām priekšrocībām.

2. [1. punktā minēto] maksājumu izdara 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts maksājuma pieprasījums.

[..]”

Francijas tiesības

- 12 Ar *loi n° 2008-561, du 17 juin 2008, portant réforme de la prescription en matière civile* [2008. gada 17. jūnija Likumu Nr. 2008–561 par noilguma reformu civillietās] (2008. gada 18. jūnija *JORF* Nr. 141, 9856. lpp.) tika izveidots jauns vispārējs noilguma regulējums, kas kodificēts Civilkodeksa 2224. pantā, kurā ir noteikts:

“Personiskās prasības vai īpašuma prasības noilgst piecos gados no brīža, kad tiesību turētājs ir uzzinājis vai tam bija jāuzzina fakti, kuri ļauj šīs tiesības īstenot.”

- 13 Šā likuma 26. pantā ir paredzēts:

I. – Šī likuma noteikumi par noilguma termiņa pagarināšanu ir piemērojami, ja noilguma termiņš nebija beidzies tā spēkā stāšanās dienā. Tādējādi ir jāņem vērā termiņš, kas jau ir beidzies.

II. – Šī likuma noteikumi par noilguma termiņa samazināšanu ir piemērojami noilguma termiņiem, sākot no šī likuma spēkā stāšanās dienas, nepārsniedzot agrākajā likumā paredzēto termiņu.

III. – Ja prasība ir celta pirms šī likuma stāšanās spēkā, prasības izskatīšana tiek turpināta un izspriesta saskaņā ar iepriekšējo likumu. Šo likumu piemēro arī apelācijas un kasācijas sūdzībām. [..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 1999. gada 26. maijā sabiedrība *Glencore* ieguva sertifikātu, ar kuru tai tika atļauts eksportēt 3300 tonnas nefasētu iesala miežu, saņemot par to kompensācijas maksājumus.
- 15 Pēc tam, kad muitas pārbaudes laikā tika konstatēts, ka ir pārkāpti noteikumi par labības iekraušanu kuģos, kas paredzēti šo miežu eksportam, *Office national interprofessionnel des céréales* [Valsts starpnozaru labības birojs] izdeva pieprasījumu par parādu iekasēšanu no *Glencore* EUR 93 933,85

apmērā, kas atbilst nepamatoti saņemtajām eksporta kompensācijām, tam pieskaitot sankcijas un sodu, kas ir līdzvērtīgi attiecīgi 50 % un 15 % no šīs kompensācijas. Šis pieprasījums par parādu iekasēšanu šai sabiedrībai tika paziņots 2004. gada 25. februārī.

- 16 Laikposmā no 2000. gada maija līdz septembrim *Glencore* iesniedza muitas iestādēm eksporta deklarācijas par 43 630,13 tonnām parasto kviešu.
- 17 Pēc tam, kad muitas pārbaudes laikā tika konstatēts, ka ir pārkāpti noteikumi par šīs labības uzglabāšanu pirms tās eksporta, Valsts starpnozaru labības birojs 2005. gada 30. novembrī *Glencore* izdeva trīs pieprasījumus par parādu iekasēšanu attiecīgi par summām EUR 113 685,40, EUR 22 285,60 un EUR 934 598,28, lai panāktu šīs sabiedrības nepamatoti saņemto summu atmaksu. Šie pieprasījumi par parādu iekasēšanu tika paziņoti Komisijai ar 2006. gada 5. janvāra vēstuli.
- 18 Kad *Glencore* bija kompetentajā tiesā nesekmīgi apstrīdējusi šī sprieduma 15.–17. punktā minētos pieprasījumus par parādu iekasēšanu, tā pieprasītās summas samaksāja 2010. gada 6. aprīlī (par saņemto atbalstu iesala miežu eksportam) un 2010. gada 27. septembrī (par saņemtajām summām parasto kviešu eksportam).
- 19 Ar 2013. gada 16. aprīļa lēmumu, kuram tika pievienots 2013. gada 12. aprīlī izdots pieprasījums par parāda iekasēšanu, *FranceAgriMer* pieprasīja *Glencore* atmaksāt summu EUR 289 569,05 kā procentus, kas maksājami par šīs sabiedrības nepamatoti saņemtajiem atbalstiem un summām.
- 20 *Glencore* apstrīdēja šo lēmumu iesniedzējtiesā, norādot, ka ir iestājies šo procentu prasījuma noilgums atbilstoši Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punktam.
- 21 Šajos apstākļos *tribunal administratif de Melun* [Melēnas administratīvā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai no 2012. gada 29. marta sprieduma [*Pfeifer & Langen*, (C-564/10, EU:C:2012:190)] var secināt, ka Regulas Nr. 2988/95 [...] 3. pants ir piemērojams pasākumiem attiecībā uz procentu maksājumu, kas ir veicams, piemērojot [Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktu] un [Regulas Nr. 3002/92] 5.a pantu?

2) Vai ir jāuzskata, ka procentu prasījums izriet no “nepārtraukta vai vairākkārtēja pārkāpuma” rakstura, kas beidzas galvenā parāda samaksas dienā, un tādējādi līdz šai dienai tiek pārcelta noilguma sākuma diena?

3) Ja atbilde uz [otro] jautājumu ir noliedzoša, vai par noilguma sākuma dienu ir jānosaka diena, kad tika izdarīts pārkāpums, par kuru radās galvenais parāds, vai arī to var noteikt tikai kā atbalsta vai nodrošinājuma maksājuma dienu, kas atbilst dienai, no kuras sāka aprēķināt minētos procentus?

4) Vai, piemērojot ar Regulu Nr. 2988/95 paredzētos noilguma noteikumus, ir jāuzskata, ka ikviens akts, kas pārtrauc noilgumu attiecībā uz galveno parādu, pārtrauc arī noilgumu attiecībā uz procentiem, lai arī tie nav minēti lēmumos par noilguma pārtraukšanu saistībā ar galveno parādu?

5) Vai noilgums iestājas tad, kad ir sasniegts Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta [ceturtajā] daļā paredzētais maksimālais termiņš, ja šajā termiņā maksātāja iestāde prasa atlīdzināt nepamatoti izmaksāto atbalstu, neprasot vienlaicīgi samaksāt procentus?

6) Vai ar valsts tiesībās paredzēto piecu gadu noilguma termiņu, kas Civilkodeksa 2224. pantā ir ieviests ar [...] Likumu Nr. 2008-561, attiecībā uz noilgumiem, kas vēl nebija iestājušies šī likuma spēkā stāšanās dienā, varēja aizstāt Regulā Nr. 2988/95 paredzēto četrus gadus noilguma termiņu, piemērojot minētās regulas 3. panta 3. punktā paredzēto izņēmumu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 22 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais noilguma termiņš ir piemērojams pamatlietā aplūkoto procentu prasījumu atmaksāšanai, kas tiek pieprasīti, pamatojoties uz Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktu un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantu.
- 23 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 1. pantu, kā tas izriet no šīs regulas preambulas trešā apsvēruma, ar to tiek ieviesti “vispārīgi noteikumi par vienvēda pārbaudēm un administratīviem pasākumiem un sodiem, kas saistīti ar [Savienības] tiesību pārkāpumiem”, lai “visās jomās apkarotu darbības, kas kaitē [Savienības] finansiālajām interesēm” (spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 20. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 24 Šajā ziņā Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punktā ir paredzēts lietas noilguma termiņš, kas ir četri gadi no pārkāpuma izdarīšanas brīža vai – nepārtraukta vai vairākkārtēja pārkāpuma gadījumā – no dienas, kad pārkāpums beidzies. Tomēr saskaņā ar šo tiesību normu nozares noteikumos var paredzēt īsāku laiku, kas nevar būt mazāks par trim gadiem.
- 25 Šajā gadījumā Savienības nozares noteikumos, kam ir nozīme pamatlietā, proti, Regulā Nr. 3665/87, ar kuru nosaka noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem, un Regulā Nr. 3002/92 par intervences produktu izmantošanas un/vai galamērķa pārbaudi nav paredzēti īpašie noteikumi noilguma jomā.
- 26 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punktā paredzētais četru gadu termiņš ir piemērojams gan pārkāpumiem, par kuriem tiek noteikts administratīvs sods šīs regulas 5. panta izpratnē, gan pārkāpumiem, kādi ir pieļauti pamatlietā, saistībā ar kuriem tiek veikts administratīvs pasākums nepamatoti saņemtā labuma atgūšanai atbilstoši minētās regulas 4. pantam (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 23. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 27 Saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 4. panta 1. punktu ikviena pārkāpuma gadījumā šīs regulas 1. panta 2. punkta izpratnē nelikumīgi iegūtais labums ir atgūstams, uzliekot pienākumu samaksāt vai atmaksāt summas, kas nav samaksātas vai ir nelikumīgi saņemtas. Turklāt minētās regulas 4. panta 2. punktā ir precizēts, ka, piemērojot šī panta 1. punktā minētos pasākumus, atgūst tikai iegūtos labumus, un, ja tā paredzēts, procentus, ko var noteikt pēc vienotas likmes.
- 28 Šajā gadījumā nav strīda par to, ka pamatlietā aplūkotie pieprasījumi par parādu iekasēšanu, kurus izsniedza kompetentā administratīvā iestāde, lai atgūtu atbalstu un summas, ko *Glencore* tās pieļauto pārkāpumu dēļ ir saņēmusi nelikumīgi, ir izsniegti, pamatojoties uz Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktu (attiecībā uz nefasētiem iesala miežiem) un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantu (attiecībā uz parastajiem kviešiem). Turklāt no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka pieprasījums par parādu iekasēšanu attiecībā uz procentu atgūšanu par šo atbalstu un šīm summām arī tika pieņemts, pamatojoties uz šīm tiesību normām.
- 29 Šajā ziņā ir jānorāda, ka minētajās tiesību normās ir skaidri paredzēts, ka attiecīgā tirgus dalībnieka nelikumīgi saņemta atbalsta un naudas summu atmaksai tiek piemēroti procenti, kas tiek aprēķināti, pamatojoties uz šo atbalstu un šīm summām, ņemot vērā laiku, kas pagājis starp to saņemšanas brīdi un atmaksas brīdi. Regulas Nr. 3002/92 5.a panta 1. punkta otrajā daļā šajā ziņā ir precizēts, ka šādi aprēķinātā summa, ko saņem kompetentā iestāde, ir atlidzinājums par attiecīgajam tirgus dalībniekam nepamatoti piešķirtajām ekonomiskajām priekšrocībām.

- 30 Tādējādi pamatlietā aplūkoti pieprasījumi par parādu iekasēšanu ir jākvalificē kā “administratīvi pasākumi” Regulas Nr. 2988/95 4. panta 1. un 2. punkta izpratnē, ciktāl tie attiecas gan uz pamatsummu, gan uz procentiem, ņemot vērā, ka šie pieprasījumi kopumā attiecas uz attiecīgā tirgus dalībnieka nepamatoti saņemto priekšrocību atgūšanu.
- 31 No tā izriet, ka šīs regulas 3. panta 1. punktā paredzētais noilguma termiņš ir piemērojams tādos apstākļos, kādi aplūkoti pamatlietā.
- 32 Šo secinājumu neatspēko judikatūra, kas izriet no 2012. gada 29. marta sprieduma *Pfeifer & Langen* (C-564/10, EU:C:2012:190), uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa. Lai gan šī sprieduma 53. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 2988/95 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais noilguma termiņš pamatparāda atgūšanai nav piemērojams procentu atgūšanai, kas radušies no šī parāda, šāda interpretācija, kā izriet no šī punkta, attiecas uz situāciju, kurā procenti bija jāmaksā tikai saskaņā ar valsts tiesībām, nevis, kā tas ir šajā gadījumā, saskaņā ar Savienības tiesībām.
- 33 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais noilguma termiņš ir piemērojams pamatlietā aplūkoto procentu prasījumu atmaksāšanai, kas ir jāmaksā, pamatojoties uz Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktu un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantu.

Par otro jautājumu

- 34 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, ka tirgus dalībnieks ir pamatlietā aplūkoto procenta maksājumu parādnieks, ir uzskatāms par “nepārtrauktu vai vairākkārtēju pārkāpumu” šīs tiesību normas izpratnē, kura noilguma termiņš tiek skaitīts no dienas, kad ir ticis atgūts pamatsummu veidojošais nepamatoti saņemtais atbalsts vai naudas summas.
- 35 Jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru pārkāpums ir “turpināts vai vairākkārtējs” Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē tad, ja to ir izdarījis tirgus dalībnieks, kas ekonomiskas priekšrocības gūst no tādu līdzīgu darījumu kopuma, kuri apdraud vienu un to pašu Savienības tiesību normu (spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 49. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 36 Ņemot vērā šo definīciju, Francijas valdība būtībā Tiesā iesniegtajos apsvērumos norāda, ka pārkāpums Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē, kas ir katra pamatlietā minētā procentu prasījuma pamatā, ir jāuzskata par nošķirtu no pārkāpuma, kas radījis pamatparādu. Tādējādi pamatparāda ilgstošas nenomaksāšanas gadījumā turpināts pārkāpums pastāv visā laikposmā, kurā tirgus dalībniekam ir jāveic šī parāda atmaksa.
- 37 Tomēr, ņemot vērā šī sprieduma 29. punktā minētos apsvērumus, pamatlietā minētie principi nav jāuzskata par tādiem, kas būtu radušies tāda pārkāpuma rezultātā Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē, kurš atšķirtos no pārkāpuma, kas ir radījis pamatsummu veidojošā atbalsta un naudas summu atmaksu.
- 38 Jāatgādina, ka pārkāpuma izdarīšana Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē ir tad, kad ir izpildīti divi nosacījumi, proti, saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas uzskatāma par Savienības tiesību pārkāpumu, kā arī kaitējums vai iespējams kaitējums Savienības budžetam (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export*, C-59/14, EU:C:2015:660, 24. punkts).

- 39 Attiecībā uz nosacījumu, ka ir jābūt Savienības tiesību pārkāpumam, no Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punkta un Regulas Nr. 3002/92 5.a panta izriet, ka viens un tas pats Savienības tiesību normas pārkāpums rada gan pamatu naudas summu atgūšanai, kas šī pārkāpuma dēļ ir nepamatoti saņemtas, gan procentu iekasēšanai par šīm summām, kas visas kalpo attiecīgajam tirgus dalībniekam nepamatoti piešķirtās ekonomiskās priekšrocības atgūšanai.
- 40 Attiecībā uz nosacījumu, ka ir jāpastāv kaitējumam vai iespējamam kaitējumam Savienības budžetam, jānorāda, kā to būtībā ir darījis ģenerālvokāts savu secinājumu 51. un 60. punktā, ka Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktā un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantā paredzētie procenti ir kompensācijas procenti, kam jāatspoguļo “kaitējuma” aktualizētā vērtība Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē laikā no tā rašanās līdz brīdim, kad attiecīgais tirgus dalībnieks to faktiski ir atmaksājis.
- 41 No tā izriet, ka pretēji Francijas valdības norādītajam attiecībā uz Regulu Nr. 3665/87 un Nr. 3002/92 noteikumu neievērošanu pārkāpums Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē rada pamatu tam, lai atgūtu attiecīgajam tirgus dalībniekam nepamatoti piešķirtās ekonomiskās priekšrocības, ko atbilstoši Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktam un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantam rada šī tirgus dalībnieka nepamatoti saņemtais atbalsts un naudas summas, kurām tiek pieskaitīti šajos pantos paredzētie procenti.
- 42 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, ka tirgus dalībnieks ir pamatlietā aplūkoto procenta maksājumu parādnieks, nav “nepārtraukts vai vairākkārtējs pārkāpums” šīs tiesību normas izpratnē. Jāuzskata, ka šie parādi izriet no tā paša pārkāpuma Regulas Nr. 2988/95 1. panta 1. punkta izpratnē, kas ir radījis nepamatoti saņemtā atbalsta un naudas summu, kuras veido pamatparādu, atgūšanu.

Par trešo jautājumu

- 43 Uzdodot trešo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka, attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām darbībām, kas izraisīja administratīvo pasākumu veikšanu procentu parādu atgūšanai, šī 3. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzētais noilguma termiņš sākas dienā, kad tika izdarīts pārkāpums, kas izraisīja nepamatoti saņemtā atbalsta un naudas summu atgūšanu, uz kuru pamata tiek aprēķināti šie procenti, vai arī šis termiņš sākas dienā, kas atbilst minēto procentu aprēķināšanas uzsākšanai.
- 44 Vispirms ir jāatgādina, ka no atbildes uz otro jautājumu izriet, ka pamatlietā aplūkotie parādi ir jāuzskata par tādiem, kas izriet no viena un tā paša pārkāpuma Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē, ciktāl tie attiecas gan uz pamatsummu, gan procentiem.
- 45 Tādējādi atbilstoši Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumam darbību, kas veiktas šo parādu atgūšanai, noilguma termiņš ir četri gadi, sākot no šī pārkāpuma izdarīšanas dienas.
- 46 Diena, kurā tika veikts minētais pārkāpums, ir jānosaka, ņemot vērā pamatlietas faktisko apstākļu norisi.
- 47 Proti, Tiesa ir nospriedusi, ka, ņemot vērā šī sprieduma 38. punktā atgādinātos nosacījumus pārkāpuma konstatēšanai, noilguma termiņa sākums ir tā notikuma datumā, kas ir pēdējais, proti, vai nu kaitējuma rašanās datumā, ja kaitējums rodas pēc rīcības vai bezdarbības, kura ir uzskatāma par Savienības tiesību pārkāpumu, vai šīs rīcības vai bezdarbības datumā, ja attiecīgais labums ir ticis piešķirts pirms minētās rīcības vai bezdarbības (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export*, C-59/14, EU:C:2015:660, 26. punkts).

- 48 Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka attiecībā uz eksporta kompensācijām “kaitējums” Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. panta izpratnē rodas datumā, kurā ir pieņemts lēmums galīgi piešķirt attiecīgo labumu. Proti, Savienības budžetam nodarītais kaitējums patiesībā eksistē tieši no šā brīža. Nevar uzskatīt, ka šis kaitējums pastāvēja pirms datuma, kurā priekšrocība tika galīgi piešķirta, jo tad tiktu atzīts, ka noilguma termiņš, kas piemērojams šā labuma atgūšanai, var sākties jau brīdī, kad šis labums vēl nav piešķirts (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export*, C-59/14, EU:C:2015:660, 32. punkts). Attiecībā uz Regulas Nr. 3002/92 5.a pantā norādīto garantiju ir jākonstatē, ka kaitējums Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē rodas šī nodrošinājuma atbrīvošanas dienā.
- 49 Šajā gadījumā pamatlietas faktu hronoloģija, kas izklāstīta iesniedzējtiesas lēmumā, neļauj noteikt, pirmkārt, datumu, kurā ir radies “kaitējums” Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē, un, otrkārt, to, vai šis kaitējums ir radies pirms vai pēc darbības vai bezdarbības, kas rada Savienības tiesību pārkāpumu.
- 50 Katrā ziņā iesniedzējtiesai, kas pilnībā pārzina pamatlietas faktus, ir jānosaka, vai šajā gadījumā attiecīgās priekšrocības galīgi tika piešķirtas pirms darbības vai bezdarbības, kas rada Savienības tiesību pārkāpumu. Ja tas tā ir, darbību, lai atgūtu parādus, kurus rada aplūkotie procenti, noilguma termiņš sākas no šīs darbības vai bezdarbības brīža. Ja turpretī šķiet, ka šīs priekšrocības tika piešķirtas pēc minētās darbības vai minētās bezdarbības, *dies a quo* atbilst minētās priekšrocības piešķiršanas brīdim un attiecīgi dienai, kas atbilst minēto procentu aprēķināšanas sākumam.
- 51 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām darbībām, kas izraisīja administratīvo pasākumu veikšanu procentu parādu atgūšanai, šī 3. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzētais noilguma termiņš sākas dienā, kad tika izdarīts pārkāpums, kas izraisīja nepamatoti saņemtā atbalsta un naudas summu atgūšanu, uz kuru pamata tiek aprēķināti šie procenti, proti, šo pārkāpumu izraisošā apstākļa dienā, tas ir, dienā, kad radusies pēdējā darbība vai bezdarbība, vai kaitējums.

Par ceturto un piekto jautājumu

- 52 Uzdodot ceturto un piekto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturta daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām darbībām, kas izraisīja administratīvo pasākumu veikšanu procentu parādu atgūšanai, noilgums iestājas tad, kad ir beidzies šī 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētais termiņš, ja šajā termiņā kompetentā iestāde, kura gan ir pieprasījusi atmaksāt attiecīgā tirgus dalībnieka nepamatoti saņemto atbalstu vai summas, tomēr nav pieņēmusi nevienu lēmumu attiecībā uz šiem procentiem.
- 53 Gan no Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta formulējuma, gan no tā struktūras izriet, ka šīs tiesību normas ceturtajā daļā ir noteikta absolūta robeža, kas piemērojama pārkāpumu iztiesāšanas noilgumam, proti, šis noilgums iestājas vēlākais brīdī, kad beidzas divreiz ilgākais termiņš par to, kurš noteikts šīs pašas tiesību normas pirmajā daļā un kurā kompetentā iestāde nav uzlikusi sodu, izņemot tad, ja administratīvā lieta ir apturēta saskaņā ar šīs regulas 6. panta 1. punktu (spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 63. punkts).
- 54 Ņemot vērā Tiesas judikatūru, ir jākonstatē, ka šī absolūtā robeža ir piemērojama arī administratīvo pasākumu veikšanai šīs regulas 4. panta izpratnē (spriedums, 2015. gada 3. septembris, *Sodiaal International*, C-383/14, EU:C:2015:541, 33. punkts).

- 55 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka minētā robeža pastiprina saimnieciskās darbības subjektu tiesisko drošību, nepieļaujot, ka ar vairākkārtējiem pārtraucošiem lēmumiem nenoteikti var tikt novēlots pārkāpuma iztiesāšanas noilgums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 64. punkts).
- 56 Tādējādi, izņemot administratīvā procesa apturēšanas gadījumu atbilstoši Regulas Nr. 2988/95 6. panta 1. punktam, kompetentās iestādes lēmumi, kuri attiecas uz izmeklēšanu vai iztiesāšanu un kuri darīti zināmi konkrētajai personai saskaņā ar šīs regulas 3. panta 1. punkta trešo daļu, nepārtrauc šīs pašas regulas 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzēto termiņu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 72. punkts).
- 57 No tā izriet, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajiem pārkāpumiem kompetentajai iestādei administratīvie pasākumi nepamatoti piešķirtu ekonomisko priekšrocību atgūšanai katrā ziņā ir jāveic Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētajā termiņā.
- 58 Ņemot vērā šī sprieduma 30. un 45. punkta apsvērumus, šis termiņš ir piemērojams gan Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktā un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantā minētajiem pasākumiem naudas summu atgūšanai, gan šajās tiesību normās paredzētajiem pasākumiem attiecībā uz procentiem, un to sāk skaitīt no pārkāpuma izdarīšanas dienas Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē, kas izraisa Regulu Nr. 3665/87 un Nr. 3002/92 noteikumu pārkāpumu.
- 59 Tādējādi tādā situācijā, kas aplūkota pamatlietā, kad kompetentā iestāde sākotnēji ir lūgusi atmaksāt pamatparādu un pēc tam lūgusi atmaksāt procentus, pat ja tiktu uzskatīts, ka attiecībā uz šiem procentiem ir pieņemti lēmumi par noilguma pārtraukšanu, šai iestādei lēmums par minēto procentu atmaksāšanu bija jāpieņem Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētajā termiņā.
- 60 No tā izriet, ka, pieļaujot pārkāpumus saistībā ar Regulām Nr. 3665/87 un Nr. 3002/92, kā tas notika pamatlietā, attiecīgi 1999. un 2000. gada laikā, Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturta daļa neļāva kompetentajai iestādei 2013. gada laikā pieņemt lēmumu saistībā ar procentiem, kas bija jāmaksā saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 11. panta 3. punktu un Regulas Nr. 3002/92 5.a pantu, jo prasījumiem saistībā ar šiem procentiem šajā datumā bija iestājies noilgums (tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai). Ņemot vērā Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētā ierobežojuma absolūto raksturu, šis secinājums ir piemērojams arī tad, ja šajā tiesību normā paredzētajā termiņā minētā iestāde pieņēma lēmumu par pamatsummu veidojošo summu atmaksu.
- 61 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto un piekto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturta daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām darbībām, kas izraisīja administratīvo pasākumu veikšanu procentu parādu atgūšanai, noilgums iestājas tad, ja ir beidzies šī 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētais termiņš, ja šajā termiņā kompetentā iestāde, kura gan ir pieprasījusi atmaksāt attiecīgā tirgus dalībnieka nepamatoti saņemto atbalstu vai summas, tomēr nav pieņēmusi nevienu lēmumu attiecībā uz šiem procentiem.

Par sesto jautājumu

- 62 Uzdodot sesto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesībās paredzētais noilguma termiņš, kas ir ilgāks par šīs regulas 3. panta 1. punktā paredzēto termiņu, var tikt piemērots pamatlietā aplūkotajā situācijā attiecībā uz procentu parāda atgūšanu, kas radies pirms šī termiņa spēkā stāšanās un vēl nav atmaksāts, piemērojot šo pēdējo tiesību normu.

- 63 Jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punktu dalībvalstis var piemērot ilgākus noilguma termiņus nekā šīs regulas 3. panta 1. punktā minētais minimālais četru gadu termiņš (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 17. septembris, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, 54. punkts).
- 64 Šajā ziņā dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība ilgāku noilguma termiņu noteikšanā, kurus tās vēlas piemērot tādu pārkāpumu gadījumā, ar ko ir nodarīts kaitējums Savienības finanšu interesēm (spriedums, 2014. gada 17. septembris, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, 55. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 65 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punktu dalībvalstis, pirmkārt, var turpināt piemērot ilgākus noilguma termiņus, kas jau ir pastāvējuši minētās regulas pieņemšanas dienā, un, otrkārt, ieviest jaunas noilguma normas, paredzot ilgākus noilguma termiņus pēc šīs dienas (spriedums, 2009. gada 29. janvāris, *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb* u.c., no C-278/07 līdz C-280/07, EU:C:2009:38, 42. punkts).
- 66 Attiecībā uz pamatlietu no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka dienā, kad tika paziņots par aplūkotajām nelikumībām, valsts tiesībās nebija nekādas noilguma sistēmas, ko varētu piemērot Regulā Nr. 2988/95 paredzētās sistēmas vietā.
- 67 Iesniedzējtiesa tomēr precizē, ka ar Likumu Nr. 2008-561, kura pārejas noteikumi ir atgādināti šī sprieduma 13. punktā, tika ieviests jauns vispārējo tiesību noilguma regulējums, kurā šī noilguma termiņš ir noteikts pieci gadi.
- 68 Šādos apstākļos iesniedzējtiesas uzdotais jautājums attiecas uz to, vai Savienības tiesībām ir pretrunā ilgāka noilguma termiņa piemērošana Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punkta izpratnē, ciktāl tā rezultātā noilguma termiņš, kas principiāli ir piemērojams parādiem, kuru noilgums vēl nav iestājies, tiktu pagarināts par vienu gadu.
- 69 Vispirms ir jāatgādina, ka tāda noilguma termiņa piemērošanu, kas ir ilgāks par šīs regulas 3. panta 1. punktā paredzēto termiņu, var paredzēt tikai tad, ja minētā termiņa spēkā stāšanās dienā attiecīgajiem prasījumiem nav iestājies noilgums nedz attiecībā uz šīs tiesību normas pirmo daļu, nedz tās ceturto daļu, kas ir uzskatāma par absolūto robežu, kā tas izriet no šī sprieduma 53. un 59. punkta.
- 70 Turklāt, ja dalībvalstis paredz ilgākus noilguma termiņus saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punktu, tām šīs tiesību normas kontekstā nav pienākuma noteikt šādus ilgākus noilguma termiņus specifiskā un/vai nozares tiesiskajā regulējumā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 29. janvāris, *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb* u.c., no C-278/07 līdz C-280/07, EU:C:2009:38, 46. punkts). Tās drīkst arī pieņemt normatīvos aktus, kuros ir noteikts vispārējs noilguma termiņš (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 17. septembris, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, 57. un 63. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 71 Pat ja tiek piemērots ilgāks noilguma termiņš saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punktu, neatkarīgi no akta, ar kuru tiek pārtraukts noilgums, pieņemšanas noilgums jebkurā gadījumā tiek sasniegts dienā, kurā beidzas termiņš, kas ir līdzvērtīgs vai ir divtik liels kā šis ilgākais noilguma termiņš.
- 72 Turklāt, lai gan, kā izriet no šī sprieduma 64. punkta, dalībvalstis saglabā plašāku rīcības brīvību attiecībā uz ilgāku noilguma termiņu noteikšanu, šīm valstīm tomēr ir jāievēro Savienības tiesību vispārējie principi, it īpaši tiesiskās noteiktības un samērīguma principi.

- 73 Attiecībā uz tiesiskās noteiktības principu, kā izriet no Tiesas judikatūras krimināllietās, dalībvalstis principā var pagarināt noilguma termiņus, ja attiecībā uz apsūdzētajiem nodarījumiem nekad nav iestājies noilgums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 8. septembris, *Taricco* u.c., C-105/14, EU:C:2015:555, 57. punkts).
- 74 Runājot par samērīguma principu, ir jānorāda, ka attiecībā uz tāda valsts tiesību normā noteikta noilguma termiņa piemērošanu, kas ir garāks par Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punktā noteikto, lai iztiesātu pārkāpumus šīs regulas izpratnē, tas nedrīkst acīmredzami pārsniegt to, kas vajadzīgs Savienības finanšu resursu aizsardzības mērķa sasniegšanai (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 17. septembris, *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, 59. punkts un tajā minētā judikatūra). Attiecībā uz Civilkodeksa 2224. pantā, redakcijā, kas izriet no Likuma Nr. 2008-561, paredzēto piecu gadu noilguma termiņu ir jānorāda, ka tas tikai par vienu gadu pārsniedz Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punktā paredzēto termiņu. Tādējādi šis termiņš nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai ļautu valsts iestādēm iztiesāt pārkāpumus, ar kuriem ir radīti zaudējumi Savienības budžetam, un ar to tiek ievērota samērīguma prasība.
- 75 Konkrētāk, attiecībā uz pamatlietas situāciju iesniedzējtiesai, ņemot vērā atbildi, kas sniegta uz otro un trešo prejudiciālo jautājumu, kā arī šī sprieduma 58. punktā minētos apsvērumus attiecībā uz pamatlietā aplūkotajiem procentu prasījumiem piemērojamā noilguma termiņa sākšanos, ir jāpārbauda, vai dienā, kad stājas spēkā Likums Nr. 2008-561, ar kuru ir noteikts piecu gadu noilguma termiņš, šiem prasījumiem bija iestājies noilgums, ņemot vērā Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturto daļu. Ja izrādītos, ka šajā dienā noilgums nebija iestājies, saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturto daļu šķistu, ka katrā ziņā termiņš, kas ir līdzvērtīgs vai ir divtik liels kā šajā likumā paredzētais piecu gadu termiņš, būtu iestājies brīdī, kad kompetentā iestāde 2013. gada aprīlī pieņēma savu lēmumu attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām interesēm, tomēr tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 76 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesībās paredzētais noilguma termiņš, kas ir ilgāks par šīs regulas 3. panta 1. punktā paredzēto termiņu, situācijā, kāda ir aplūkota pamatlietā, var tikt piemērots attiecībā uz tādu prasījumu atgūšanu, kas radušies pirms šī termiņa spēkā stāšanās un vēl nav atmaksāti, piemērojot šo pēdējo tiesību normu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 77 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais noilguma termiņš ir piemērojams pamatlietā aplūkoto procentu prasījumu atmaksāšanai, kas ir jāmaksā, pamatojoties uz Komisijas 1987. gada 27. novembra Regulas (EEK) Nr. 3665/87, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem, kas grozīta ar Komisijas 1997. gada 18. marta Regulu (EK) Nr. 495/97, 11. panta 3. punktu, un Komisijas 1992. gada 16. oktobra Regulas (EEK) Nr. 3002/92, kas nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus intervences produktu izmantošanas un/vai galamērķa pārbaudei, kas grozīta ar Komisijas 1996. gada 26. aprīļa Regulu (EK) Nr. 770/96, 5.a pantu;**

- 2) Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, ka tirgus dalībnieks ir pamatlietā aplūkoto procenta maksājumu parādnieks, nav “nepārtraukts vai vairākkārtējs pārkāpums” šīs tiesību normas izpratnē. Jāuzskata, ka šie parādi izriet no tā paša pārkāpuma Regulas Nr. 2988/95 1. panta 1. punkta izpratnē, kas ir radījis nepamatoti saņemtā atbalsta un naudas summu, kuras veido pamatparādu, atgūšanu;
- 3) Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām darbībām, kas izraisīja administratīvo pasākumu veikšanu procentu parādu atgūšanai, šī 3. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzētais noilguma termiņš sākas dienā, kad tika izdarīts pārkāpums, kas izraisīja nepamatoti saņemtā atbalsta un naudas summu atgūšanu, uz kuru pamata tiek aprēķināti šie procenti, proti, šo pārkāpumu izraisošā apstākļa dienā, tas ir, darbības vai bezdarbības, vai kaitējuma, kas radies pēdējais, dienā;
- 4) Regulas Nr. 2988/95 3. panta 1. punkta ceturrtā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz pamatlietā aplūkotajām darbībām, kas izraisīja administratīvo pasākumu veikšanu procentu parādu atgūšanai, noilgums iestājas tad, kad ir beidzies šī 3. panta 1. punkta ceturrtajā daļā paredzētais termiņš, ja šajā termiņā kompetentā iestāde, kura gan ir pieprasījusi atmaksāt attiecīgā tirgus dalībnieka nepamatoti saņemto atbalstu vai summas, tomēr nav pieņēmusi nevienu lēmumu attiecībā uz šiem procentiem;
- 5) Regulas Nr. 2988/95 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesībās paredzētais noilguma termiņš, kas ir ilgāks par šīs regulas 3. panta 1. punktā paredzēto termiņu, situācijā, kāda ir aplūkota pamatlietā, var tikt piemērots attiecībā uz tādu prasījumu atgūšanu, kas radušies pirms šī termiņa spēkā stāšanās un vēl nav atmaksāti, piemērojot šo pēdējo tiesību normu.

[Paraksti]